

Motion till riksdagen 2018/19:2130

av **Annelie Karlsson (S)**

En trygg och mänsklig sjukförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att vi får en mänskligare sjukförsäkring som ger trygghet och rättssäkerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sjukförsäkringen är en viktig del av det svenska välfärdssamhället. Att människor ska ges ekonomisk trygghet när de sjuka och snabbt kunna få stöd för att bli friska och komma tillbaka till jobbet skapar trygga individer och ett starkare samhälle.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen lanserade ett brett åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Men ytterligare förändringar krävs för att sjukförsäkringen ska kunna ge ett fullgott skydd.

Stödet till den som är sjuk måste bli bättre. Ingen ska hamna mellan stolarna. Under våren har Arbetsförmedlingen signalerat att tillämpningen av begreppet normalt förekommande arbete inneburit att många människor kommer i kläm då de anses för friska för att få sjukpenning, men för sjuka för att arbeta. Det är mycket oroväckande och skadar förtroendet för sjukförsäkringen. Det är också orimligt att en person som befinner sig i pågående rehabilitering tvingas avbryta den i förtid för att en tidsgräns i sjukförsäkringen är nådd. Försäkringskassans samarbete med läkare, arbetsgivare och Arbetsförmedlingen måste samordnas bättre och ske med en gemensam målbild. Regelverket i sjukförsäkringen ska sätta individens behov i centrum för att fler ska komma tillbaka till en god hälsa och till jobb.

Den ekonomiska tryggheten måste stärkas. Utgångspunkten för sjukförsäkringen ska vara att den ska täcka det inkomstbortfall som uppkommer vid sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga. Idag har alltför personer inkomster som överstiger taken i försäkringarna. För att värdet av sjukförsäkringen inte ska minska över tid krävs det att ersättningsnivåer och tak förändras i takt med levnadsstandarden i samhället. I ett första skede bör taket åter höjas till motsvarande 10 prisbasbelopp.

För att sjukförsäkring ska vara ett bra skydd är det också ett viktigt steg att höja ersättningsnivån. Idag beräknas dagsersättningen i sjukförsäkringen genom att den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) multipliceras med omräkningsfaktorn 0,97. Det innebär att den faktiska ersättningen blir lägre. Ersättningen bör istället baseras på hela den sjukpenninggrundade inkomsten. Beräkningsgrunden (SGI x 0,97) bör därför avskaffas.

Skillnaden i ekonomisk standard mellan personer med sjukersättning (tidigare kallad förtidspension) och aktivitetsersättning i form av garantiersättning och löneutveckling har ökat under lång tid. Sedan den ekonomiska krisen på 1990-talet har flera socialförsäkringar försvagats och ersättningsnivåerna har inte följt pris- och inkomstökningar.

Eftersom sjukersättning är en ersättning för förlorad inkomst bör uppräkningsen ske med hänsyn till inkomstbasbeloppet, istället för med hänsyn till prisbasbeloppet. Skillnaden i utveckling är påtaglig. Prisbasbeloppet fastställdes år 2001 till 36 900 kronor och är uppräknat för 2017 till 44 800 kronor. Inkomstbasbeloppet infördes 2001 och fastställdes då till 37 700 kronor. År 2017 är det uppräknat till 61 500 kronor.

Att människor vid behov får ersättning genom sjukpenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning är ett viktigt kit i den svenska välfärdsmodellen. Det är angeläget att åtgärda brister i samordning mellan berörda myndigheter och säkerställa att fler får ett fullgott skydd vid sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga för att upprätthålla förtroendet för sjukförsäkringen.

Annelie Karlsson (S)